

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnistvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 132.

V Ljubljani, v soboto 13. junija 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 12. junija.

Državni proračun in znižanje obrtnega davka.

Budgetni odsek je včeraj dovršil državni proračun in potrdil poročilo glavnega poročevalca dr. Bilinskega. Po vladni predlogi je bilo proračunjenih: dohodkov 566,759.572 gld., troškov 564 mil. 473.948 gld., presežka 2,285.624 gld. Budgetni odsek je povikšal dohodke, ki po njegovem proračunu znašajo 568,375.521 gld.; tudi troški se malo povikšujejo in znašajo 564,576.997 gld., kaže se torej konečni presežek 3,798.524 gld., ki je za 1,512.900 goldinarjev večji, kakor ga je bil proračunil finančni minister.

Dr. Bilinski imel je torej prav, ko je v svojem poročilu letošnji proračun zaznamoval kot najboljši, ki se je od pričetka konstitucionalne dōbe kdaj predložil državnemu zboru. Ali ob enem priznava, da je bilo to le mogoče, ker so se skrčili izdatki za nove železnice, ki znašajo letos samo 1,950.000 goldinarjev in so za 4,458.240 gld. manjši od lani. Zato svari pred optimizmom, omenja velikih troškov, ki čakajo državo vsled večje podpore avstrijskega Lloydja in podonavske parniške družbe, ter priporoča vladi varčnost, pametno vredbo neposrednih davkov in vpeljavo osebnega prihodninskega davka.

Levičarji so jako veseli letošnjega proračuna in sebi prilastujejo zaslugo za ugodno stanje njegovo. Može so pozabili, da ima jedino zaslugo za vravnavo državnega proračuna prejšnja desnica, kateri je bil tudi ta proračun predložen, predno se je levici še sanjalo, da bode državni zbor razpuščen. Prejšnja leta levica nikdar ni hotela priznavati, da se je finančno stanje izboljšalo, in rojeni finančni minister dr. Plener mučil se je leto za letom z dokazovanjem, da so državne finance slabše, kakor so bile v dōbi levičarske nadvlade. Zdaj so prišli najedenkrat do drugega spoznanja in brez pomisleka pritrjujejo poročevalcu, da je letošnji državni proračun najboljši, odkar se je pričela konstitucionalna dōba.

Pa oni segajo še dalje; poročevalec dr. Bilinski je svaril pred optimizmom in omenjal velikih izdatkov, ki čakajo državne finance. Levičarjem pa se zdé že tako utrjene, da hočejo z njimi po svoji milosti darila deliti svojim privržencem.

Že zadnjič sem omenjal predloga, ki ga je poslanec Plener stavil v budgetnem odseku glede znižanja pridobitnega davka. Ta predlog prišel je sinoči v budgetnem odseku v razpravo. Plener je prepustil po dovršenem proračunu predsedstvo dr. Kathreinu in utemeljeval svoj predlog, rekši, da ga je spremenil v dvojnem oziru, da namreč dobrote deležni postanejo samo obrtniki, ki imajo skupnega obrtnega davka 5 gld. 25 kr., ne pa oni, ki imajo morebiti kako večjo obrt in poleg nje še 5 gld. 25 kr. pridobitnega davka, in da mali obrtniki vsled znižanja davka ne zgubé volilne pravice. Država bi imela 1,400.000 gld. manj dohodkov, ki jih pa lahko pogreša pri 38 milijonov goldinarjev presežka, vzlasti ker se je nadejati, da se bode ta presežek še povikšal pri obrestih od salinskih listov in pri indirektnih davkih. Država bo torej prav lahko shajala, če bi morala letos tudi še 700.000 goldinarjev podpore plačati avstrijskemu Lloydju. Splošnji vravnavi davkov njegov predlog ne prejudicira, ker naj bo le začasen ali provizoričen. Sicer pa meni, da naj minister pri drugih davkoplačevalcih poišče, kar pri malih obrtnikih zgubi.

Pričela se je jako obširna razprava, katera včeraj ni bila dovršena, ampak se bo nadaljevala še jutri. Prvi je govoril poslanec Šuklje, našteval razloge, ki njega in njegove somišljenike vodijo pri tej zadevi.

Predlog Plenerjev hoče ponižati davčno breme najnižjim plačevalcem pridobitkarine in zato ga bode gotovo z veseljem pozdravil vsak narodni zastopnik. Govornik je tembolj naklonjen temu predlogu, ker sam zastopa mestno volilno skupino, ki ima mnogo taci malih obrtnikov. Da, v tem oziru gre še dalje, nego predlagatelj; on nikakor ne misli, da se s predlogom hoče le jednostranski pomagati obrtnikom po mestih, temveč priznava, da bode dobroto tacega znižanja davkov čutili tudi na kmetih, posebno v

deželah, kjer je posestvo jako razkosano in se mnogi posestniki morajo še z obrtnijo baviti, da morejo živeti. Govornik je za to, da se kolikor moč razbremené nižji plačevalci dobitkarine in tudi nima pomislekov zaradi tega, da bi se s tem znižal volitveni census, da to bi mu še bilo jako ljubo.

Drugi pomislekov pa govornik ne more prezeti. Vsaka davčna sistema je organična celota in torej ne gre, da bi se jednostranski preminjala, da bi se iz nje odtrgali posamični kosi. Občna reforma direktnih davkov je pred durmi in bi ji take posamezne naredbe le škodovala. Opravičiti bi se dalo tako postopanje, ko bi šlo za odpravo posebnih krivic. Govornik pa misli, da mnogo bolj tlači malega moža hišni razredni davek, nego pridobitkarina. Pomislite, da so v Avstriji obdavčene še kočje iz protja in stanovanlišča, ki so bolj jamam, nego človeškim stanovanjem podobna. Pa zaradi tega bi on še ne glasoval proti Plenerjevemu predlogu, zanj je le to odločilno, da se iz budgetarnih ozirov temu predlogu pritrčiti ne more. Vloge so se res zamenjale. Lani je še on moral zagovarjati budget proti levici, ki je trdila, da se lepši kaže, nego je v resnici, letos je pa levica preoptimistična zastran izboljšanja financ. Predlagatelj je opozarjal na preostanek 38 milijonov. Ta ostanek se bode pa porabil za večje podpore Lloydju in dunajski parobrodni družbi, za kar bode drugo leto treba 27 milijona več. Za 600.000 gld. pomanjšali se bodo dohodki, ker se odpravijo mostarine. Kako je pa z onimi državnimi investicijami, katerim se država odtegniti ne more in na katere se je tako malo oziralo v letošnjem budgetu? Ne sme se zanemarjati grajenje železnic.

Proti temu bile bi one dežele, na katere se dosedaj pri grajenju železnic ni oziralo in katere so morale odločno zahtevati, da se spopolni državno-železniška mreža.

Treba bode zgraditi železnici čez Karavanke, iz Škofje Loke v Divačo, za kateri so že došle resolucije. Pa tudi drug način pokritja, katerega je omenil dr. Herbst, bi obremenil budget, vsaj z ono svoto, ki bi bila potrebna za obrestovanje in poplačevanje potrebnih posojil. Treba bode še večjih tro-

LISTEK.

Nedeljske misli.

XXXI.

Gospod vrednik, težko se najde v Slovencih mož, ki se prišteva takozvani naddesettisočni ljudski polovici brez dovtipne žile, ali pa vsaj tak, „da bi ne poskušal na sebi“, ali še raje na „predragih“ mu rojaskih svojih dovtipnih talentov.

Da, dovtipni smo vsi, ali vsaj biti hočemo, kajti reči moramo, da se izpolnjuje pri nas vestno že bajé zgodovinska prislovica: „nulla dies sine linea“. V istini nekaj herostratiških idej in nekaj zagrešenih dovtipov se vleče kakor ne rudeča, temveč črna nit po vsem našem javnem in zakulisnem življenju, — črna barva je uzorec mnogo potov celó opevanim javnim poslom.

In Slovenci moramo povrh smatrati navadno marsikaj za ponesrečeni dovtip, kar niti navadna psovka ni, „exempli gratia“ dovtip — o svetlih tonzurah, o črnih suknjah, o dišečih laseh, o ponesre-

čenih eksistencah in o „naprednih“ in „nazadnjaških“ slovenskih strankah, kakor da bi bilo naše javno delo in naša narodnost le zaradi tega na svetu, da izbijamo slabe šale in „šepaste“ dovtype z njo.

Slab dovtip je dalje, ako se imenuje neka naša politična stranka v novejšem času, morda le zaradi jezikovnega purizma, napredujoča, a ne več, kakor nekda, v „tempi passati“, liberalna stranka, ker bajé naš adjektivum: „liberalen“ in substantivum: „liberalizem“ nista bila nikdar v sorodstvu.

Dovtip, nič drugega kot dovtip, je zopet in sicer „pro domo“, ako se imenujemo nekateri „naprednjaki“ in zopet nekateri „nazadnjaki“, „mračnjaki“ itd. in vendar trdimo vsi brez izjeme, koliko smo nazadovali ali napredovali v tej in one dōbi.

Žalosten dovtip je dalje, ako se dovoljuje pri nas dovtipanje marsikateremu dovtiparju z maslenimi lasmi na glavi, in to zaradi tega, ker bajé dovtipi ogrevajo svojega duševnega očeta najboljše in tajajo lastno naglavno maslo.

Najboljši dovtip je zagrešil v zadnji dōbi tudi gosp. ministerski predsednik grof Taaffe, ker se je dal fotografovati v državni zbornici sredi svojega

kabineta, da demonstruje gg. državnim poslancem „ad oculos“, da je v ministerstvu večja solidarnost, kakor v političnih strankah in da je tudi fotograf včasih poklican na mesto „visokega“ državnega politika.

Radovedni smo, kakov vtis bode napravila letošnja ministerska „amateur-slika“ na naše gg. poslance. Morda posamejno tudi eden pot sami svojega vrhovnega mojstra ter se zjedinijo pod krili solidarne slike ter nam jo prinesó za državnozbornske požinke domu — za pošten „lovorov“ okvir pa hočemo skrbeti volileci sami.

Vendar „nur nicht in die Weite schweifen!“ tvarine za političnega „amateur-fotografa“ je dovolj tudi zunaj državne zbornice. Mnogo zaslug bi si prislužil osobito slovenski fotograf, ki bi fotografiral baš sedaj našo „Slovenijo“ pri melanholičnem mesečnem svitu, kajti že davnej ni bila za fotografovanje naših političnih uspehov in naše solidarnosti tako ugodna svetloba, kakor baš sedaj. Zaradi tega je naravno, da cvete vedno bolj naša politična „amateur-fotografija“ in navdušenje za senčne predmete našega slikovitega narodnega življenja.

Sviftijane.

škov za zgradbe pri vodah, vravnava rek, potem za dotacije pri melioracijskem zakladu in naredbe proti trtni uši. Tudi ni gotovo, da bodo došlo toliko davkov, kakor je proračunjenih. Direktni davki so res nizko proračunjeni, kar je bilo potrebno; jako negotovi so proračunjeni dohodki iz indirektnih davkov. On misli, da se dohodki indirektnih davkov pač ne bodo vedno večali. Posebno se je bati, da se pomanjšajo dohodki sladornega davka, ker produkcija sladkorja na Ogerskem hitro narašča.

Sklicavanje na dobiček salonskih listov, izvira joč odtod, da se morda ne bodo izdali v največjem številu, ne pride v poštev, ker je morda v interesu rednega državnega kredita, da se napravi popolna krožeča svota hipoteknih nakaznic. Zaradi tega mora guvernirnik počakati, kako se bo izjavil finančni minister. Še le potem se bo odločil on, bode li mogel glasovati za Plenerjev predlog.

Za njim se je oglasil mladočeški poslanec dr. Kaizl in povdarjal, da bo ljudem s tem znižanjem sicer malo pomagano, ker se bo znesek razdelil na 600.000 obrtnikov, da bo pa vendar zanj glasoval, ker namerava znižanje davkov in razširjenje volilne pravice.

Minister Steinbach je v obširnem govoru pojasnjeval, da vlada Plenerjevemu predlogu ne more pritrditi ni iz davčnotehničnih, ni iz budgetarnih razlogov. Vredba davkov mora biti sistematična in napačno bi bilo iz celote trgati posamezne davke. Gledé budgeta omenja tudi on velikih novih stroškov, ki ga čakajo, in opozarja, da danes še ne vé, kakšen bo proračun prihodnjega leta, ali bode kazal kaj presežka, ali morebiti primanjkljaja, ki ga bo treba pokriti z novim posojilom. Nihče pa ne more odobravati, da bi država nekaterim odpustila davke, pa delala dolgove, za katere bi morali skrbeti vsi davkoplačevalci.

Vladni svetnik Plappart je predlogu oporekal v imenu notranjega ministerstva z ozirom na volilno pravico, za njim pa je govoril baron Morsey in levičarje opominjal, da je prejšnja desnica vredila državne finance ne gledé na hvalo ali grajo, da jih hočejo pa levičarji sedaj zopet spraviti v nered samo zato, da se prikupijo svojim volilecem.

Jako čudno, skoraj smešno obnašali so se poljski poslanci. Grof Pininski je povdarjal, da je predlog Plenerjev tako važen, da bi se bili morali z njim pred razpravo pečati posamezni klubi. Poljski klub za tako posvetovanje ni imel dovolj časa, zato v imenu svojih tovarišev naznanja, da bodo v odseku sicer glasovali za Plenerjev predlog, da pa iz tega še nikakor ne sledi, da bi zanj glasovali tudi v zbornici. Po njegovem mnenju je to tudi reč, ki ne spada v budgetni, ampak v davčni odsek. Poljaki se nečejo zameriti ni levičarjem, ni vladi, zato v odseku glasujejo za predlog, v zbornici pa bodo glasovali zoper; ali ni to v istini krasen prizor? Ali ni škoda dragega časa, ki ga odsek trati za pretresanje predloga, o katerem je gotovo, da v zbornici ne obvelja? Stališče konservativnega kluba označeval sem že zadnjič, za zdaj še dostavljam, da nasvetuje jutri poslanec Šuklje resolucijo, s katero se vlada nujno pozivlja, da naj se prej ko mogoče loti splošnje vredbe direktnih davkov, ter naj pri tem tudi prevdarja, ali ne bi bilo mogoče že s 1. januarjem l. 1892 znižati najnižje vrste hišno-razrednega in obrtnega davka. Levičarjem se že samim dozdeva, da so se prenačili s Plenerjevim predlogom in so prepričani, da jim sramotno spodleti prvi poskus, ki so ga hoteli storiti v zvezi s Poljaki. Poslanec Menger, ki se je včeraj oglasil, govoril je vsled tega nenavadno krotko, bomo videli, kaj poretó jutri njegovi tovariši, katerih je oglašanih šest. Izmed konservativnih poslancev sta oglašena dr. Fuchs in dr. Ebenhoch, pa govoril bode tudi še Šuklje, da sproži gori omenjeno resolucijo. Sicer je pa skoraj gotovo, da izroči konservativna stranka tudi še samostojen predlog gledé znižanja hišno-razrednega davka.

Današnja seja

bila je zanimiva zaradi razprave o volitvi nemško-češkega poslanca Schiera. Mladočeški poslanci so tirjali, da naj se zavzame ta volitev, ker se pri sestavi volilnega imenika v davek niso vštete priklade in je vsled tega odpadlo mnogo volilcev, ki s prikladami plačujejo 5 gld. davka. Njih govorniki Šil, Dyk in Herold pa dr. Lueger so krepko zagovarjali to stališče, kateremu tudi nikdo ni ugovarjal, ali Lienbacher in poročevalec dr. Weeber sta povdarjala, da se je to godilo vsled starodavne

navade pri deželnozborskih volitvah tudi pri volitvah za državni zbor in da ne gre meriti z dvojno mero in zavreči volitev Schierovo, ko so bile potrjene druge na isti podlagi izvršene volitve. Dr. Lueger je predlagal ustno glasovanje, pa ni našel zadostne podpore; volitev Schierova je bila potrjena, dasiravno je bilo mnogo poslancev pri glasovanju pobegnilo iz dvorane, ker se zoper njo glasovali samo Mladočehi in krščansko-socijalni poslanci dunajski, pač pa je bila soglasno sprejeta od dr. Herolda nasvetovana resolucija, katere vladi naroča, da naj enakomerno po vseh deželah v davek všteta tudi priklade.

Obširna razprava se je tudi vršila o predlogu gledé odprave proste luke v Trstu in Reki; o katerem je poročal Baron Švegelj. Govorili so tržaški poslanci Burgstaller, Luzzatto in Stalitz, poljska poslanca Rosenstock in Byk, ki sta priporočala vladi mesto Brody, levičar Gomperz in ministra Bacquehem in Steinbach. V zvezi s to rečjo je tudi nova vžitinska črta v Trstu; če ne boste obe ti točki danes rešeni, bo tudi jutri javna seja. V ponedeljek pa se ima pričeti splošnja razprava o državnem proračunu. Izmed slovenskih poslancev nameravajo govoriti: Šuklje v splošnji razpravi, Klun pri cestah in vodnih stavbah, Pfeifer pri direktnih davkih, Povše pri poljedelskem ministerstvu, Ferjančič in Gregorec pri justičnem ministerstvu, Vošnjak pri trgovinskem, Gregorčič in Robič pri učnem, in Spinčič menda pri notranjem ministerstvu.

Naj tukaj še omenjam, da v zadnji seji ni prisegal grof Tiskovskij, ampak grof Kozjebrodski.

Uprava mesta ljubljanskega.

II.

Dné 29. maja t. l. imel je ljubljanski občinski svet svojo redno sejo in prva točka dnevnega reda bila je volitev župana in podžupana ter posameznih odsekov. Ker mora po § 29. volilnega reda pri volitvi župana predsedovati najstarejši član občinskega sveta, prevzel je predsedništvo občinski svetovalec gosp. Zitterer, katerega dolžnost bila je omejena edino le na volitev župana. Ko gospod Zitterer prevzame predsedništvo, popraša navzoče gg. občinske svetovalce, želi li kateri izmed njih besedo, predno se prične volitev župana? Predsednik je s tem vprašanjem prekoračil mejo svojega delokroga, kajti po § 29. občinskega reda voditi bi imel edino le volitev župana. Umevno pa je, da se je o tem že poprej dogovorila naprednjaška stranka ter na ta način hotela osupniti s prikritim predlogom konservativne občinske svetovalce. Tako se je tudi zgodilo, kajti mestni svetovalec g. dr. vitez Bleiweis oglasil se je k besedi ter predlagal, da se služnina s stanovanjem vred bodočemu gospodu županu zviša od 2400 na 3000 gld.

Temu predlogu uprl se je občinski svetovalec g. Prosenc ter sklicuje se na § 56. občinskega reda dokazoval, da se v tej seji predlog g. dr. vit. Bleiweisa veljavno vsprejeti ne more, ker omenjeni paragraf občinskega reda zahteva, da se mora vsak predlog vsake seje vsaj 48 ur pred dotično sejo tako gotovo vsem občinskim svetovalcem naznaniti, kakor bi po nasprotnem ravnanju sklepi neveljavni bili. Izjema pripušča se nujnim predlogom, ako je nujnost utemeljena in po opravičnem redu tudi od občinskega sveta vsprejeta. O nujnosti predloga pa dr. Bleiweis še besedice črnil ni in zagadelj uvaževaje, da se predlog gosp. dr. Bleiweisa ni v smislu postave 48 ur pred sejo občinskim svetovalcem naznanil, predlagal je občinski svetovalec g. Prosenc, da se ne glasuje o predlogu g. dr. vit. Bleiweisa in da se preide na dnevni red.

Prvi oglasil se je proti temu dr. Tavčar ter trdil, da je samo ob sebi umevno, da se sme z izvolitvijo župana spojiti in rešiti tudi vprašanje gledé službarine županove. Tej čudni argumentaciji ugovarjal je g. Prosenc, dokazujé, da tam, kjer ima postava jasna določila, se samo ob sebi nič ne umeva in da spada volitev župana med postavo občinskega volilnega reda (§ 29), službarina župana pa med postavo občinskega reda (§ 32). Postava je že strogo ločila volitev župana od vprašanja gledé službarine županove. Na to pojasnilo molčal je dr. Tavčar, a mesto njega oglasil se je naprednjak g. dr. vit. Bleiweis ter rekel, da se je doslej pri določitvi službarine gosp. župana vedno tako ravnalo, kakor namerava on s svojim predlogom; dalje, da se je dovolila pred

malo dnevi ravno taka službarina dunajskemu županu neposredno pred njegovo izvolitvijo ter da se sploh enako ravna po vseh avstrijskih mestih. Ta govor sklepal je dr. Bleiweis s prošnjo do gg. občinskih svetovalcev, naj bi se oni ravnali pri glasovanju po vzgledih drugih mest, a ne po receptu g. Prosenca; slednji zavrnil je dr. Bleiweisa s tem, da se on sklicuje na postavo ter da ni navajen pisati receptov, še manj pa zahtevati, da bi se kdo ravnal po njegovih receptih. Danes pa moramo konstatirati, da je g. dr. vitez Bleiweis jako čudno svoj predlog zagovarjal, kajti v prvi vrsti je on dokazal, da se ne bavi mnogo s čitanjem svetovnih listov; to dokazuje nam njegova trditev, v kateri pravi, da se je pri volitvi dunajskega župana, in sicer neposredno pred volitvijo, določila tudi visokost službarine. Ta trditev dr. Bleiweisa je neresnična ter izmišljena, kajti na Dunaju je bil županom izvoljen dr. Prix v seji občinskega sveta dné 23. aprila t. l. Visokost službarine se je pa županu še-le določila v seji dné 21. maja t. l. in sicer pod predsedstvom podžupana dr. Borschkeja, in mi moramo še konstatovati, da je bila ta točka tudi na dnevnem redu. Gosp. dr. Bleiweis je tedaj neresnico govoril, metal občinskim svetovalcem pesek v oči.

Dalje pri tem dr. Bleiweis sam ni vedel, kaj je govoril; kajti on je trdil, da ako bi se predlog g. Prosenca vsprejel, bilo bi to ravnanje občinskega sveta po receptu omenjenega g. svetovalca. Ako vže g. dr. Bleiweis kot zdravnik jasne določbe občinskega reda uvrščuje mej recepte, po tem moramo mu javno povedati, da recepta, na katerega se je skliceval g. Prosenc ni on izumil, temuč ta recept je sad sodelovanja g. dr. Bleiweisa samega, kajti občinski red je postavno veljaven od l. 1887; pri sestavi tega občinskega reda sodeloval je g. dr. Bleiweis kot občinski svetovalec in kot deželni poslanec. Pozabil je torej g. dr. Bleiweis hodeč naprednjaška pota na one recepte, katere je on sam koval, in tako dokazal, da sam nima več zaupanja do svojih receptov. Konečno pripomnimo še, da mora po §. 60. občinskega reda pri vsaki seji predsedovati župan ali, kadar je ta zadržan, podžupan, ker bi drugače dotični sklepi bili neveljavni. Ker pa pri seji gledé zvišanja službarine županove niti župan, niti podžupan predsedoval ni, zato je tudi sklep gledé zvišanja službarine županove neveljaven.

Iz tega pojasnila vidi se modrost naših naprednjakov, vidi se, da se ne ozirajo, ako hočejo siloma kaj doseči, niti na žep davkoplačevalcev, niti na postavo, temuč oni hodijo pota, naj bodo prava ali ne; dovolj jim je, da dosežejo svoje namene. Koliko časa se bodo še davkoplačevalci tacemu postopanju uklanjali, to povedala bode bodočnost in bode li g. župan stolnega mesta Ljubljane izvršil nepostavni sklep občinskega sveta, ter vsprejemal nepostavno zvišano službarino, to je častna stvar, o katerej nas bode kmalu poučila bodočnost.

c.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. junija.

Notranje dežele.

Patožaj. Vidno se približuje levica vladi, vlada pa levici. Vpliv levičarjev je vedno večji. Dunajski dopisnik „Politike“ piše, da v budgetnem in gospodarskem odseku nekako gospodarijo Plener, Menger, Scharschmid, Pernerstorfer in Kopp, kar je čisto naravno. Dokler so bili v parlamentu Rieger, Mattuš, Zeithammer in Zucker, bilo je neko ravnotežje sil, sedaj ga pa ni. Levica ima več talentov. Grof Hohenwart se je že postaral in ne more več tako delati, kakor je prej, princ Alojzij Liechtenstein nema vpliva, ker ni pri nobeni veliki stranki, Lienbacher jo le prerad vleče z levičarji, profesor Kaizl je izurjen v narodnogospodarskih vprašanjih, pa je kompromitiral svoje veliko znanje s političnim radikalizmom. Poljak Bilinski je res jako zmožen, pa ni posebno popularen. Drugi so pa le malo sposobni, da bi se upirali levičarjem. Taaffeju tudi ni zameriti, da mu je 109 levičarjev ljubši, nego malo število Mladočehov. Jedina ovira, da se levica in vlada popolnoma ne sporazumete, je še minister Steinbach. Plener ga ne more, ker bi on bil rad finančni minister. S svojim postopanjem o valutnem vprašanju se je Steinbach zameril nekaterim židovskim bogatinom, kateri pritiskajo na levico. — Ker vlado in levico loči le še jedna sama oseba, morda ne bode več dolgo, da levičarji postanejo popolno vladna stranka. Taaffe, ki je žrtvoval nadarjenega Dunajskega, ki ima velike zasluge za zboljšanje

(Dalje v prilogi.)

avstrijskih financ, bode ob priliki levičarjem na ljubo tudi rad odpustil dr. Steinbacha.

Rusinski program. Rusinski klub, kakor se imenuje zveza rusinskih državnih poslancev, je po mnogih posvetovanjih sestavil svoj program in ga objavil. Po tem programu se bodo rusinski poslanci vedno držali tradicij, katere so se že leta 1848 izrekle na rusinskem shodu v Levovu in potem ponovile lani v deželnem zboru. Rusinski poslanci bodo verni rusinski narodnosti, veri in cerkvenemu obredu svojih očetov, avstrijski državi in dinastiji. Vedno bodo branili ustavo in se potegovali za pravice in svoboščine, narodni, politični, kulturni in gospodarski razvoj svojega naroda, ker vse to je narodu zagotovljeno v ustavi. Pred vsem se bodo poganjali za enakopravnost svojega naroda in pravice grško-katoliške cerkve. Skušali bodo rusinskemu narodu pridobiti ono veljavo, ki mu gre po zgodovinskih in ustavnih pravicah. Posebno se bodo potegovali za kmete in male obrtnike. Skušali bodo doseči, da se enakomerneje razdeli bremena, prekrbi cenejši kredit, vvede praktičen pouk po ljudskih šolah, podhranijo občila in znižajo njih tarife, vvedejo boljši pravosodni zakoni in zlasti vvede hitreje in cenejše postopanje pri sodiščih. Rusinski poslanci bodo skupno delovali z zastopniki drugih narodov v blagor skupne države in njih narodov. Kot zastopniki gališke dežele se bodo pa skušali sporazumeti o skupnih deželnih zadevah z drugimi zastopniki dežele, oziroma z njih parlamentarnim klubom. Rusinski klub želi trdno in odločno vlado, katera se bode ozirala na vse narode in stanove, na njih pravice in prave potrebščine, ki bode s posredovanjem blažila nasprotstvo in varovala tlačenice proti tlačiteljem. Tako vlado so pripravljani podpirati. — Ta program je gotovo dober, sedaj pride le na to, kako ga bodo izvajali. Veseli pa nas, da se v programu niti ne omenja nasprotstvo do Poljakov, in se celo naglašja, da so Rusini celó pripravljene sodelovati z drugimi zastopniki dežele, to je, s Poljaki. Upamo, da bodo Poljaki znali ceniti spravedljivost Rusinov in se bodo ozirali na njih opravičene želje.

Vnanje države.

Trikupis v Belemgradu. Grški bivši ministerski predsednik Trikupis prišel je v Beligrad. Njemu v čast bil je velik banket, pri katerem so bili tudi ministri. Da se je pri tem banketu govorilo o skupnih grških in srbskih interesih, je naravno. Društvo sv. Save hotelo je tudi Trikupisu v čast prirediti banket, ali je iz političkih ozirov opustilo to misel. To je bilo tudi umestno, ker bi tak banket bil le nekako izzivanje Bolgarov. Srbi pa tudi nemajo povoda proslavljati Grkov, ker so poslednji prav za prav nasprotniki vseh balkanskih Slovanov.

Katoliki v orijentu. Mnogo hrupa napravljajo izgrede v Betlehemu. Vse neredi prouzročili so pravoslavni grški duhovniki, ki so hoteli iti v sprevedu po stopnjicah svetišča Kristusovega rojstva, po katerih je dovoljeno hoditi le katolikom. Frančiškani so se pa kot varuhi svetih krajev jim ustavili. Jeden grških duhovnikov je na to izvelkel nož, drugi pa revolver in ž njim vstrelil, pa zadel le nekega pravoslavnega svečenika in ga malo ranil. Prvi pravoslavni svečenik je z nožem predrl k sreči le obleko nekemu frančiškanku. Frančiškani branili so svoje pravice, kolikor so mogli. Pravoslavna duhovščina je hotela s silo si tu pridobiti pravico, hoditi po teh stopnjicah, in ž njo pravico varstva svetega kraja. Če bi bili frančiškani mirno spreved gledali, bili bi si potem pravoslavni Grki dali kar potrditi svoje pridobljene pravice v Carigradu. Porta bi jim bila za dober denar pravice tudi potrdila.

Volitve na Holandskem. Dosedaj je pri volitvah za drugo holandsko zbornico izvoljenih 41 liberalcev, 11 protirevolucionarcev, 22 katolikov, 26 je pa ožjih volitev. Pričakuje se, da bode nova zbornica imela majhno liberalno večino. V minoli postavodajni dobi so liberalci bili v manjšini. Sedaj je položaj toliko neugodnejši, da se protiliberalni elementi niso mogli mej seboj sporazumeti. Nova liberalna večina pač tudi ne bode osrečila dežele.

Anglija in Portugalska. Pogodba, katero sta Anglija in Portugalska sklenili zastran afriških zadev, se je že podpisala. S tem se je odstranila resna nevarnost za kraljestvo na Portugalskem. Pogodba je za Portugalsko še precej ugodna in je torej republikanci ne bodo mogli lahko uporabljati za protimonarhistične agitacije.

Panamska družba. Bralcem našega lista je dobro znano, da se je ponesrečila zgradba panamskega prekopa, ker je dotični družbi primanjkovalo denarja in so ameriške države podjetje tudi nekoliko ovirale. Delničarji so zaradi tega zgubili velike svote. Državnemu pravdnistvu došlo je nad 60 pritožb proti gospodarstvu panamske družbe in je zatorej odredilo sodnijsko preiskavo proti Ferdinandu Lessepsu, njegovemu sinu Karlu in dvema drugima članoma upravnega odbora na podlagi zakona o delniških družbah iz 1867. leta.

Izvirni dopisi.

Z Dolenjskega, 9. junija. (Zavod za gluhoneme v Šmihelu. — Napredni „Rodoljub“.)

Bil sem pred nekaterimi dnevi v Šmihelu pri Novem Mestu. Tu sem zvedel v hiši ubogih šolskih sester nekaj, kar mora zanimati našo deželo — zlasti še Dolenjsko.

Lansko leto je bilo brati v „Slovenca“, da so tamonje šolske sestre prisiljene opustiti zavod za gluhoneme, ker ne dobé podpore — od zraka samega pa tudi „uboge“ sestre ne morejo živeti. Žalostno, prežalostno je to za našo deželo zlasti še, če pomislimo, da imamo denarja na stotisoče, ki ima namen pomagati gluho-némim trpinom; posebno še, če pomislimo, da so se naši vrli poslanci toliko trudili v deželnem zboru, da bi sirotam priborili pomoč — zastonj! Zastonj? Ne! Zvedel sem, da je vendar jela pihati od zgoraj v tej reči nekoliko bolj mila sapica.

Visoka c. k. deželna vlada je sporočila zavodu šolskih sester vže meseca februarja, da je pripravljena z ustanovami podpirati poduk in vzgojo gluho-némih deklic v zavodu ubogih sester v Šmihelu, dokler se ne napravi deželna gluho-némnica. Stavila pa je pogoj, da šolske sestre dajo vladi program, kako se podučujejo in vzgojujejo v zavodu te gluho-néme deklice, da se vidi, je-li vredba taka, kakor v družih javnih gluho-némnicah našega cesarstva, ako dajo poročstvo, da se bodo te sirote res razumno izobrazile. Slavna vlada zahteva, naj se sporoči, pod kakimi pogoji bi se deklice sprejele in tudi, ali bi se sprejele le takrat, ako se oglasi določeno število gluho-némih prosilk.

Gospé sestre so tej zahtevi precej ustregle. Prepričani smo, da bode s pogoji tudi visoka vlada zadovoljna. Vsaj žarek upanja imamo sedaj, da nam ne bode še leta in leta zraščalo veliko število naših gluho-némih nesrečnic brez odgoje.

Toda skrbeti moramo za to tudi mi. Pa kako? — Mnogo taci deklic je vže prosilo pred leti za sprejem. Odbiti se jim je moral.

Sedaj so tiste večinoma že odrasle — so prestare. Ali gotovo jih je mnogo mlajših po deželi, ki so še zmožne, da se podučé. Zato dam svét, naj se oglase, oziroma prosijo za sprejem deklice gluhoneme, ki so še v pravej starosti — če se, ne motim, od osem po dvanajst let. — Zlasti pa bi bilo priporočati, naj prosijo stariši ali po njih naprošeni drugi gospodje tudi javno v časopisih „Slovenca“, „Dolenjskih Novicah“ itd. Gospodje poslanci bodo gotovo reč z veseljem zagovarjali — pa tudi imeli dokumente pri rokah, s katerimi bodo lahko dokazali, kako potrebna je podpora. Delajmo z združenimi močmi — in dosegli bomo!

Ako se pa zavod skaže kot vrl, zadostujoč vsem zahtevam — kar se bode gotovo zgodilo — potem smemo celó upati, da se ženski oddelek pusti v Šmihelu ter v Ljubljani zida samo moški. Nadejamo se, da nam bode marsikateri list prinesel kakovo novo naznanilo, kako želi deklica iz tega ali onega kraja pomoči v nesreči — gluho-nemosti!

Ljubljančanom Dolenjci čestitamo, da ste postali tako „napredni“, ne več liberalni. Prvega julija zagleda luč sveta „napredni“ „Rodoljub“, ki bode učil naprednosti tudi našega kmeta — naprednosti, da bode znal zabavljati „farjem“, grditi vero, naprednosti, da bodo mladeniči pili za narod, dekleta za narod plesale, naprednosti tako daleč, da nas Slovence brezverne, duhovnike slovenske sovražice pohrusta „napredni“ Nemec ali Lah! Blagor nam!

Nadejamo se pa, da bodo naša „nenapredna“ duhovščina in naši verni — nenapredni — svetni narodnjaki skrbeli s podukom, da se naš priprosti narod ne vjame na to najnovejšo vabo.

Dnevne novice.

(„Matica Slovenska“) ima v sredo, dne 1. julija, svoj letošnji redni veliki zbor, pri katerem se bo, kakor običajno vsako leto, vršila tudi dopolnilna volitev v odbor. Ker dosedanji marljivi blagajnik, gosp. Luka Robič, zaradi bolezni odborništva ne more več prevzeti, ker je „Matici“ vedno treba spretne in delavne moči za blagajništvo in upravnništvo hiše, dalje ker je Novo Mesto po preselitvi gg. ravnatelja Senekoviča in prof. dr. Požarja v odboru brez zastopnika, zjedini se je več „Matičarjev“, da priporočajo za odbor gg. dr. Josipa Staré-ta, c. kr. fin. prok. pristava in hišnega posestnika v Ljubljani, ter dr. Franca Detela, c. kr. gimn. ravnatelja v Novem Mestu, — prvega namesto g. Luke Robiča,

drugega namesto pokojnega g. dr. Josipa Poklukarja. Ker se je stolni župnik, prečast. kanonik g. Flis, zaradi obilnih drugih opravil odborništvu odpovedal, so kandidatje, katere več „Matičarjev“ za letošnje dopolnilne volitve v izvolitev priporočja, naslednji gg.: 1. Dr. Franc Detela, c. kr. gimn. ravnatelj v Novem Mestu; 2. dr. Anton Gregorčič, sem. profesor, državni in deželni poslanec v Gorici; 3. Simon Gregorčič, vikar v pokoju in posestnik na Gradišči; 4. Franc Hubad, c. kr. gimn. profesor v Gradcu; 5. Anton Kržič, nunski kapelan in katehet v Ljubljani; 6. Franc Levec, c. kr. realni profesor in okrajni šolski nadzornik; 7. dr. Lovro Požar, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani; 8. dr. Josip Staré, c. kr. fin. prok. pristav in hišni posestnik v Ljubljani; 9. Ivan Šubie, c. kr. vodja obrtnih strokovnih šol v Ljubljani; in 10. Franc Wiesthaler, c. kr. gimn. ravnatelj v Ljubljani. — Ker se glasovnice ne morejo razpošiljavati sploh do vseh, blagovolijo naj društveniki, kateri se ne mislijo osebno udeležiti občenega zbora, nove odbornike, napisane na posebnem listu, vsaj do 1. julija poslati na odbor „Slovenske Matice“.

(Izlet „pevskega zbora Glasbene Matice“ na Bled.) Posebni vlak odhajal bode 21. t. m. iz Ljubljane ob 5:20 zjutraj in prišel v Lesce ob 7, vračal pa se bode iz Lesce ob 9. zvečer in dospel v Ljubljano ob 10:30 zvečer. Posrečilo se je, dobiti znižane cene tudi za I. in II. razred. Stala bode torej vožnja z odpravo tja in nazaj: I. razred gl. 2:40, II. razred gl. 1:60, III. razred 80. kr. Vožnji listki se dobivajo samo do petka večer pri g. Pavlinu. Kdor bi se oglasil pozneje, ne mogel bi se posluževati posebnega vlaka. — Koncert, katerega vsopred objavimo pozneje, obsejal bode mnogo zelo zanimivih točk. Pisateljsko društvo sklenilo je, da se udeleži tega izleta korporativno. Sploh bode, kakor se kaže, 21. junija zbrana na Bledu vsa slovenska inteligenca ljubljanska.

(Imenovanje.) Preglednik višjega carinskega urada g. Jos. Kosmač imenovan je podravnateljem pri c. kr. glavnem carinskem uradu v Trstu.

(Umrli) je v Ljubljani dne 12. t. m. g. Vaso Petričič, jedini sin ljubljanskega veletržca in podžupana, g. Vasa Petričiča. Bil je še le 23 let star. Pogreb bo jutri ob 3/8. uri popoldne.

(Društvo „Slavec“) priredi jutri, 14. junija, veliko vrtno veselico na Koslerjevem vrtu v korist Prešernovemu spomeniku. Začetek veselice je ob 4. uri popoldne. Vstopnina 20 kr. za osebo, za otroke 10 kr. Udje so vstopnine prosti. — Mej pevskim vsopredom sviranje vojaške godbe, kegljanje, tehtanje in otroška zabava.

(Prepovedan semenj) Zaradi živinske bolezni na gobeih in parkljih je prepovedan živinski semenj, ki bi se bil sicer vršil dne 15. junija v Šentvidu pri Vipavi.

(Duhovniške zadeve v krški škofiji.) G. Ferd. Pucher, dekan in župnik v Štibernu, je stopil zaradi bolezni v stalni pokoj. Fara Štiben je razpisana do 15. julija t. l. — G. Jan. Konrad, kapelan v Trebnem, je premeščen za mestnega kapelana pri glavni fari v Celovcu. — Farno poskušajo so delali č. gg.: Herm. Deutl, Jožef Frie, A. Gabron, Lud. Hafner, Jan. Harter, Martin Kovač. J. Papler in Lud. Pirker.

(Izpred porotnega sodišča.) Dne 12. junija je bila pred porotniki neomožena delavka Marija Hočevar, ki je izstradala svoje novorojeno dete tako, da je od lakote umrlo. Vest je neusmiljeno mater tako pekla, da se je sama naznanila gosposki. Sodišče jo je obsodilo v smrt na vislice.

(Iz Štajerskega) poročja „Gospodar“: Občinski zastop okolice Celje izvolil je za častnega občana č. g. Ljud. Hudovernika, bivšega kapelana v Celju, sedaj korvikarja pri stolni cerkvi v Mariboru. — Trtno uš so našli v Strmciu blizu Ljutomera v goricah dr. Pongratza. — V Sodineh je zlezal neki tat v klet pri hiši ter nagrahil kruha in moke, a hči ga je zapazila, ter ga zaklenila v klet. Izročili so ga sodišču v Ormožu. Kdo da je, ne vedò, sam pravi, da je iz Bosne doma. — Dne 8. junija je vtonei pri Mozirju plovec Jos. Tratnik iz Podgore. — V Tilmiču pri Stradnu je dne 2. junija strela ubila 18letno dekle, ki je s polja bežala pred nevihto.

(Iz Amerike) poročja g. Fr. Sušteršič „Danici“, da se je že precej udomačil v mestu Joliet, ki šteje blizo 40 tisoč prebivalcev, med njimi mnogo

Slovenec. Službo svojo opravlja v dvorani nemške šole, dokler ne sozidajo nove cerkve, za katero nabirajo denarja in bo veljala 6 do 7 tisoč dolarjev. Tudi šole jim bo treba, a pogrešali bodo slovanskih šolskih sester. Ko bi mogli vsaj jedno učiteljico dobiti, ki bi bila zmožna podučevati v slovenskem jeziku, bili bi prav hvaležni; ondi stopi v katerikoli samostan ali red, sprejmo jo radi brez plačila.

(Kaj bo s Kropo?) Iz Kroke se nam poroča: Malo poročil dobite iz našega kraja za svoj cenjeni list, a še ta so večinoma žalostna. Kropa, nekdanji cvetoč kraj in zelo obljuden, kjer je cvetela obrt s kovaškimi žebliji, sedaj je na robu propada, ker vsled strojev žeblijarji nimamo dela, davke pa moramo še vedno plačevati. Leta 1830—1834 je bilo v Kropi 1248 ljudi, sedaj jih je 891, torej 357 manj; takrat so bila po hišah vsa stanovanja polna, sedaj jih je mnogo praznih, a takrat je bilo davka plačati od hiše 8 gld., za katero je sedaj treba plačati 39 gld. Jednaka je s patenti; plačevati jih moramo, a dela nimamo. Ako kmetovalcu toča pobije na polju, ali če ga zadene kaka druga nesreča, kmalu pride v razgovor, koliko se mu bo odpisalo davka; to je popolnoma pravično in potrebno; a jednako je tudi za nas Kropenčane, ki nas je zadela še mnogo hujša toča. — Obračamo se torej za pomoč do naše deželne vlade, pa tudi naše gg. poslance prosimo podpore, naj se nas spominjajo na višjem mestu ter nam izposlujejo vsaj odpis ali znižanje hišnega davka in patentov in nam pomorejo do kake druge obrti, da bodo prebivalci imeli stalen zaslužek. — Ako nam odločilni krogi ne bodo pomagali, iti bomo morali polagoma Kropenčani drug za drugim — s trebuhom za kruhom!

(Kineški škof v Ljubljani.) Mudil se je pred par dnevi nekaj časa v Ljubljani škof Carl assare, apostolski vikarij za vzhodni Hu-pè v Kini; domá je iz Vicence na Italijanskem in je dvajset let misijonar v Kini.

Raznoterosti.

— Čudna dedščina. Pred nekaterimi leti umrl je v Šlezviku kraljevi vojni svetnik Nielsen, ki je bil velik nasprotnik zakona. V svoji oporoki je volil po 20.000 kron slugi in kuharici, pa z določbo, da ima jeden del svoje dedščine odstopiti drugemu, ko bi stopil v zakon. Dediča sta se pa kmalu po smrti omenjenega čudaka poročila. To so pa izvedeli pokojnikovi sorodniki in od njiju zahtevajo, da povrnete 40.000 kron, ker se nista ravnala po volji pokojnikov. Ona dva pa trdita, da sta popolnoma dopolnila pokojnikovo voljo; kajti ko sta se poročila, je on njej prepustil svojih 20.000 kron, ona pa svoje njemu. Sedaj bode sodišče razsojevalo to zadevo.

— Nova peč. Amerikanec Atkimon izumil je neko posebno peč, v kateri se štiri različne jedi hkratu jako okusno kar same skuhamo. Vse potrebne surove stvari denejo se v razne oddelke peči, potem se pa peč zakuri. Točno čez štiri ure so pa brez vsakega daljšega dela jedi skuhanе in okusno pripravljene. Vzamejo se iz peči in kar nesó na mizo. Te peči delale bodo torej nevarno konkurenco kuharicam.

— Zrastle dvojačka. V berlinskem panoptikumu kažejo dva zrastle dvojačka. Spodnji njiju život je le jeden, ali še le od šestega rebra višje se začne život deliti. Sedaj sta stara dvanajset let. Spita največkrat hkratu, ali vendar se pripeti, da jeden prej zaspi, nego drugi. Mislita pa vsak za-se, kajti večkrat se opaža, da je jeden vesel, drugi pa žalosten. Včasih se bajé celó prepirata med seboj, kar je jako smešno gledati.

— Veliko orlov. Blizu Belgoroda v Rusiji se je v nekem gozdu zbralo nakrat sredi maja več sto orlov, ki so v naglici pojeli deset pasočih se konj in več ovac. Tudi mnogo pticév so pokončali. Drvarji bežali so pred orli v sosednjo vas. Govori se, da so bili sibirski orli, ki se vračajo iz južnih krajev v Sibirijo.

— Telefon. Telefonsko zvezo iz Londona v Pariz so že zvezali z Marseillom. Besede govorjene v Londonu se še jako dobro slišijo v 1250 kilometrov oddaljenem Marseillu. Sedaj pa nameravajo še Bruselj po telefonu zvezati z Londonom.

— Rezervni učitelji. V peterburški guberniji bodo skoro po vseh kmetiskih šolah nastavili rezervne učitelje, kateri bodo učitelje nadomestovali, ko bi zbolel kateri ali bi iz kakega drugega uzroka poučevati ne mogel. Ti rezervni učitelji seveda ne bodo posebno izobraženi, od njih se bode le zahtevalo, da bodo mogli učiti čitanje in pisanje.

— Debata 206 let. „Pesti Naplo“ je izračunal, da bi se debata o reformi ogerske uprave dala raztegniti na celi dve stoletji. V zbornici poslancev je 80 pravih nasprotnikov vladne predloge, ki ima 279 paragrafov. Ker po ogerskem zborničnem redu vsak poslanec k vsakemu paragrafu stavi jeden dostavek in pri vsakem takem dostavku ima vsak

poslanec pravico jedenkrat govoriti, manjšina stavi lahko 22.320 dostavkov, in če se pri vsakem dostavku oglasi vseh osemdeset opozicijonalcev, imeli bi v vsem 1.785.600 govorov. Če bi vsak govor trajal le dvajset minut, bi za te govore bilo treba 297.000 ur, ali 59.520 sej po pet ur. In pri vsakem dostavku zahteva se lahko glasovanje po imenih, kakoršno glasovanje traja najmanj pol ure; torej bi za gorenje število dostavkov samo za glasovanje bilo treba 11.160 ur, ali 2232 sej. V vsem bi bilo torej lahko 61.752 sej, in če se računa na leto 300 sej, bi bilo treba za to debato 206 let.

Telegrami.

Dunaj, 13. junija. Cesar je dopoldne po običajnem ceremonijalu kardinalu Gruschi dal baret na glavo. Pozneje je pa vsprejel Gruscho v privatni avdijenciji in dovolil predstaviti papeževga odposlanca in plemenitega gardnika.

Litomišelj, 12. junija. Tukaj je neki Brachtel, ki je že dovršil pravosodne študije, streljajoč na vrtu svojih starišev vrabce, po neprevidnosti ustrelil svojo osemnajstletno sestro, ki je okrevajočemu očetu svojemu pripravljala posteljo na vrtu. V obupnosti je Brachtel potem sam sebe ustrelil v srce in bil takoj mrtev.

Budimpešta, 13. junija. Minister Baross predlagal je načrt zakona o nakupu ogerskih prog avstroogerske državne železniške družbe. Predloga se je izročila komunikacijskemu odseku.

Neapolj, 12. junija. Iz glavnega žrela Vezuvovega vzdiguje se dim pomešan s pepelom. Lava še dalje teče iz razpoklin. V žrelu ognjenikovem in pa v pozuolski žvepleni jami konstatovali so se močni podzemeljski sunki.

Berolin, 12. junija. Zbornica poslancev odklonila je z 223 proti 20 glasom „Rickertov“ predlog, da bi se odpravila carina od žita. Pri debati je Caprivi izjavil, da ni nevarnosti, da bi se Nemóija ne mogla dovolj preskrbeti z žitom iz Prusije.

Peterburg, 13. junija. „Journal de Saint Petersburg“: V zadevi izseljevanja židov od barona Hirscha sem poslani White je zopet odpotoval. White je bil pri višjih upravnih oblastvih jako prijazno vsprejet. Rusko vlado bode veselilo, če je Whitejevo poslanstvo imelo vspeh.

Mozambique, 12. junija. Po semkaj došlih poročilih uprl se je jeden glavar Portugalcem in se izrekel za Angleže.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrejujoče zdravilno sredstvo. — Cena steklenici 10 kr. (300—113)

Vabilo

na

četrti redni občni zbor

„Katol. tiskovnega društva

v Ljubljani“

v sredo dne 1. julija 1891 ob 10. uri dopoldne

v veliki dvorani

knezoškofovske palače.

Dnevni red:

1. Ogovor predsednika.
2. Sajnikovo poročilo o odborovem delovanju v minoletem društvenem letu.
3. Dosamezni nasveti in predlogi.*)

V Ljubljani, dne 10. junija 1891.

Odbor.

*) Hlodez namerava staviti kak predlog, mora ga predložiti odboru vsaj do 26. junija t. l.

Umrli so:

10. junija. Anton Blaznik, hišnega posestnika sin, 1 leto, Stari trg 12, bronchitis.

11. junija. Apolonija Potočnik, delavka, 62 let, Cesta na Rudolfovo železnico 5, srčni kap.

12. junija. Vaso Petričič, trgovčev sin, 23 let, Ključničarske ulice 1, pyelitis.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		barometra v mm	termometra po Celsiusu			
7. u. jut.		73.11	14.4	sl. svzh.	dež	0 10
12. u. pop.		73.32	18.2	"	jasno	dež
9. u. zveč.		73.69	12.8	"	"	"
Srednja temperatura 15.1°, za 3.3° pod normalom						

Tržne cene v Ljubljani

dne 10. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	8 12	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež, "	5 52	Surovo maslo, "	— 66
Ječmen, "	4 55	Jajce, jedno, "	— 2
Oves, "	3 25	Mleko, liter, "	— 10
Ajda, "	5 85	Goveje meso, kgr.	— 60
Proso, "	5 52	Telečje, "	— 50
Koruz, "	5 80	Svinjsko, "	— 66
Krompir, "	2 59	Koštrunovo, "	— 40
Leča, "	10 —	Pišanec, "	— 45
Grah, "	9 —	Golob, "	— 18
Fižol, "	9 —	Seno, 100 kgr.	1 42
Maslo, kgr.	— 82	Slama, "	2 23
Mast, "	— 68	Drva trda, 4 mtr.	6 40
Špeh svež, "	— 54	" mehka, " "	4 40

Svojo bogato zalogo

raznovrstnih vóz

po najnižjih cenah



priporoča slavnemu občinstvu

Franc Šiška,

kovaški in podkovski mojster,

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6,

v Tönniesovi hiši. (9)

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Varstvo

proti

živinski kugi, pšenu prašičev, muham v hlevih, mrčesom vsake vrste, gnjilobi in oštorjenju lesa, hišni in zidni glivi, mokrim zidovom itd.

daje priznano najboljši

Barthel-ov izvirni

(16-10)

carbolineum

hkratu najcenejši in najboljši orehovorjavni maz za lesene predmete, kateri potem 3—4krat dije trpé.

5 klg. po pošti glđ. 1.50, 100 klg. glđ. 16.— na Dunaju.

Troški majhni — korist stoterna.

Prospekti in vsa druga pojasnila zastoj in franko.

MIHAEL BARTHEL & Co.

Dunaj, X., Keplergasse 20.

(Ustanovljeno 1781.)

(5)

Zalogo imata

brata Eberl-a v Ljubljani.

Dopisuje se slovenski.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

13. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92	gld.	55	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	92		50	
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110		90	
Papirna renta, davka prosta	102		40	
Akcije avstr.-ogerske banke	1014		—	
Kreditne akcije	300		—	
London	116		90	
Srebro	—		—	
Francoski napoleond.	9		25	
Cesarski cekini	5		51	
Nemške marke	57		25	

Zahvala.

Akademsko društvo „Triglav“ izraža tem potom svojo najtoplejšo zahvalo vsem ljutomerskim rodojlobom za krasni predragoceni trak, poklonjen naši zastavi po preljubeznjivi gospici Milki Prešern-ovi; ljutomerski čitalnici, osobito njenemu neutrudljivemu predsedniku blagorod. g. notarju Šlamberger-ju za ves trud in skrb; milostljivim gospod. in dražestnim gospicam za njih požrtvovalnost in ljubeznjiv sprejem; slavnemu evenskemu tamburaškemu zboru, pod vodstvom g. učitelja Schneider-ja; slavnemu akad. društvu „Hrvatska“, pod vodstvom gosp. cand. med. Kuharja, in slavnemu ljutomerskemu pevskemu zboru, pod vodstvom g. nadučitelja Horvat-a, za prijazno sodelovanje, in sploh vsem, ki so pripomogli v ta lepi uspeh našega izleta, bodisi s sodelovanjem, bodisi s svojo prisotnostjo. Iskreno se je društvu tudi zahvaliti kumici njegove zastave, milostljivi gospej M. Geršak-ovi, za njen pohod.

Nadalje je društvu častna in prijetna naloga, izreči ob enem najgorkejšo zahvalo čast. g. Bohanc-u za daritev sv. maše v Jeruzalemu, blag. g. Miklu in mil. gospej soprogi za uzorno, prav slovansko pogostitev na Plešivici, istotako blag. gosp. Gomilšak-u in mil. gospej soprogi, slednjič vsem vrlim Ljutomercanom za izredno gostoljubnost.

Za odbor akad. društva „Triglav“ v Gradcu:

Ivan Jenko, stud. med., Vinko Strgar, stud. iur.,
časni predsednik, časni tajnik.

Uzorec zasebnim naročnikom zastoni in franko.

Uzorne knjige za krojače, kakeršnih do sedaj že ni bilo, nefrankovane in le proti vložbi 20 gld., kateri se odračunajo, kadar se blago naroči.

Blago za obleke.

Peruvien in dosking za prečastito duhovščino. Blago za uniforme o. kr. uradnikov po predpisu, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje. Sukno za bilard in igralne mize, loden tudi nepremičen za lovske suknje, blago, ki se sme prati.

Popetni plodi 4—14 gld. itd.

Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno, čisto volneno suknjo in ne slabega blaga, ki se ponuja od vseh strani in je jedra krojačevega plačila vredno, obrne naj se na trdno

Jan. Stikarofsky v Brnu.

Največja zaloga sukna v Avstro-Ogrski.

Razume se, da ostaje v moji zalogi, v kateri je vedno za pol milijona goldinarjev av. velj. blaga, in pri moji svetovni trgovini mnogo ostankov; vsak razsoden človek pa mora spoznati, da se od takih malih ostankov in odrezkov uzorci ne pošiljajo, ker bi pri več sto naročbah za uzorce nazadnje ničesa ne ostalo, in je torej smešno, če nekatere trgovine s suknjo vzlic temu inserirajo uzorce od ostankov in odrezkov in so v takem slučaju uzorci le od kosov in ne pa od ostankov, namen takemu postopanju je očividni. Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjajo, ali se pa denar vrne. Barva, dolgost, cena naj se pri naročbi ostankov naznani.

Razpošilja se le proti povzetju, nad 10 gld. franko. Dopisovanje v nemščini, madjarščini, češčini, poljščini, italijanščini in francoščini (24—23)

Po o. kr. priv. občni zavarovalnici v Trstu ustanovljena

Ogrska akcijska zavarovalnica za zavarovanja proti škodam po toči in za pozavarovanja v Budimpešti

prevzema zavarovanja

proti škodam po toči

po trdno določenih premijah brez doplačilnih zavez po dovršeni škodi.

Vplačanega je 1 milijon goldinarjev a. v.

Škode se hitro in popolnoma izplačajo. — Zavarovalnica je še le po četvi, t. je 30. septembra, in sicer na menjico plačati. — Posetnikom, kateri so bili lanske leto pri tej družbi zavarovani, in niso nobene škode naznanili, dovoli družba, ako letos zopet pridelke pri njej zavarujejo, 10% odpusta od lanske premije.

P. n. članom o. kr. kmetijske družbe kranjske se zniža zavarovalnina za 5% od normalne premije.

Natančneje pojasnila daje glavni zastop v Ljubljani za Kranjsko v Gradišču št. 4, v vseh drugih krajih pa okrajni in lokalni zastopniki. (11—6)



C. kr. izklj. priv. steklenice

za pivo

z žičastim (dratenim) zamaškom

so najizbornejša, obče priznana priprava, da se pivo vzdrži dolgo sveže in dobro. — Dobivajo se v velikosti po

1/2, 1/10 in 1 liter

s potrebnimi klejavimi (gumijevimi) cevimi po jako nizki ceni v Ljubljani pri

Franu Kolmann-u

zaloga steklenine, porcelana in svetilk. (6—5)

Nepresegljivo za zobe

je

I. salicilna ustna voda

aromatična, upliva okrepčevaljoče, zabranjuje gnjilobo zob ter odstranjuje iz ust neprijetni duh. Jedna velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošno priljubljen, upliva jako okrepčevaljoče ter ohranjuje zobe svetlo-bele, a 30 kr.

Navedeni sredstva, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedno sveži v zalogi ter vsak dan po pošti pošilja

lekarna

Ubal pl. Trnkóczy

diplomovani posestnik lekarne in kemik, poleg mestne hiše v Ljubljani.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.

Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Francisku“, (ob jednem kemična tovarna), V. Hundsturnstrasse 113 (17)

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy-ja, „deželna lekarna“, Sackstrasse

Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczy-ja, „pri zlatem levu“, VIII. Josefsplatzstrasse 30. Dunaj: Lekarna dr. Otona pl. Trnkóczy-ja, „pri Radeckijem“, III. Radeckplatz 17.

Tinktura za želodec.

(Tinctura Rhei Comp.)



lekarna Piccollija v Ljubljani, narejena z večine iz samega pristnega kineskega revnja, je ukusno in izdatno zdravilo, katero ureja funkcije prebavnih organov. Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 steklenic.

Jedna steklenica velja 10 kr. (60—15) (60—40)

Podobarska delavnica Josipa Šubica,

Gorenja Vas pri Škofji Loki.

Odprl sem svojo podobarsko delavnico in usojam si naznaniti in priporočiti se preč. duhovščini in sl. občinstvu za vsa v

podobarsko stroko

spadajoča dela, kot: Podobe iz lesa, kamna, gipsa in cementa, isto tako oltarje iz lesa in marmor-cementa v vseh cerkvenih zlogih. Tudi prenavljam stare altarje in prižnice. — Vse izvršim dobro, natančno in ceno!

Spoštovanjem

JOSIP ŠUBIC, podobar. (5—2)

Ravnokar je izšel prvi zvezek lične knjižice z naslovom:

Povesti

slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Sestavil in uredil

A. Kalan,

urednik „Domoljuba“.

— Fonatiz iz „Domoljuba“ —

I. zvezek. — Cena 20 kr.

Obseg:

Zlati lasje. — Dedščina. — V zametih pokopan. — Veronika. — Sama smola! — Trojni sveti večer. — Božič na sv. Gothardu. — V valovih življenja. — Lovski tat. — Luč na oknu. — Po viharju svetlo solnce. — Požar. — Lepi pirhi. — Marušnik. — Obhajilo v ječi.

Dobiva se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.



Tužnim sreem naznanjamo sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naš nepozabni jedini sin, brat, svak in strije

VASO

dué 12. junija t. l. ob poln 10. uri dopoldne, 23 let star, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, izdihnil svojo blago in nevino dušo.

Truplo predrazega pokojnika bode blagoslovljeno v nedeljo, dué 14. junija, ob 3/3. uro popoldne v hiši žalosti. Mestni trg št. 21, in odtod prepeljeno na pokopališče pri sv. Kristofu v rodbinsko rakev.

Sv. maša zadušnica brala se bode v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani dué 18. junija ob 10. uri dopoldne.

„Crna zemljo ne budi mu težka!“

V LJUBLJANI, dué 12. junija 1891.

Vaso Petričič, trgovec in podžupan, Margareta Petričič roj. Perdan, stariši. — Helena Syer roj. Petričič, sestra. — Dr. Albin Syer, odvetniški koncipijent, svak. — Pavel Syer, netjak. (1)

Uradne in trgovske KOVERTE

s firmo priporoča KAT. TISKARNA v Ljubljani.



Največja zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX,

LJUBLJANA. Najnižje cene.

Ugodni vplačilni obroki se dovoljujejo. (30-3)

Zamenjuje stare stroje.

Poprave vrše se točno trajno in ceno.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo, salonski krilasti klavir, pianine,

iz tovarne svetovno znane trdke (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld.

Klavirji družih trdk za 280 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji (12—4)

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII. Burggasse 71.

Praga.

Občna deželna razstava

Veda, umetnost, obrt, zemljedelstvo, slovesnosti,časne razstave, svetec vodomet, shodi, loterija itd.

v proslavo stoletnice prve obrtne razstave l. 1791 v Pragi

pod pokroviteljstvom

Njegovega ces. in kralj. Veličanstva

cesarja **Frančiška Josipa I.**

1891.

(16-11)

od dne 15. maja do 15. oktobra 1891.

Zobozdravnik Schweiger

stanuje

hôtél „Stadt Wien“ (pri Maliču)

štev. 25 in 26. II. nadstropje.

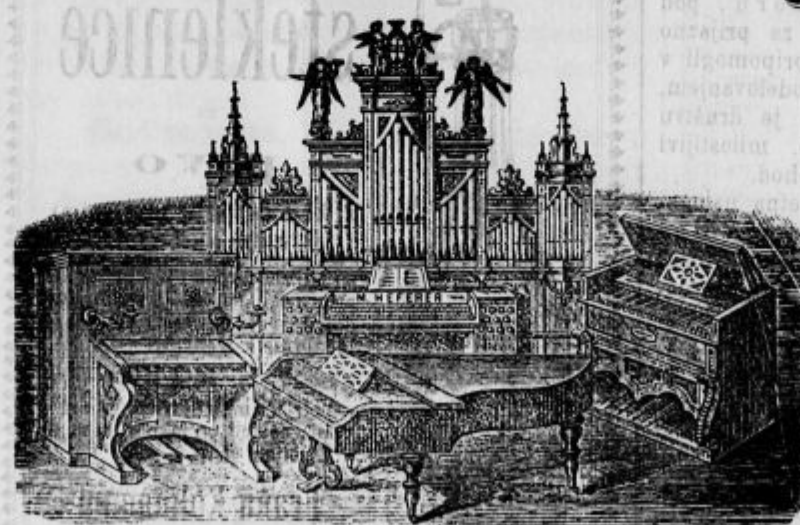
Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure
dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne.
Ob nedeljah in praznikih od 9.
do 1/2. ure.

Najnovejše iznajdbe in sredstva v zobozdravništvu. Najboljše plombe, po barvi zobem prikladne. (44)

☛ Za vsa dela se jamči. ☛

NAZNANILO.

Trst 1882. Zagreb, Ilica 36. **Delavnica orgelj** Zagreb, Ilica 36. Budimpešta 1885.



Izdeljujeva

nove cerkvene orglje

vsake veličine po najnovšem in najsolidnejšem ustroju. Obode izdelujeva po načrtih v kateremkoli zlogu.

Večletno jamstvo, nizke cene, plačilni pogoji po dogovoru.

Vsakovrstna popravila izvršujeva hitro in vestno; kratko, moreva se meriti z vsako drugo podobno delavnico. (12-9)

M. Heferer-a udova insin.

Ravnokar je izšla v novi kaj lični izdaji **molitvena knjižica** z naslovom:

Stezica v nebesa.

Bukvice
pridnim otrokom
mesto podobice.

Izdala in založila
J. in Z.

Četrtni natis.

Radi primerne vsebine za otroke res kaj prikladna knjižica velja pol trdo vezana samo 10 kr. komad. Dobiva se v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani.**

Elegantne solnčnike

navadne vrste
nejše iz zanes-
blaga v največi
po čudovito
dobro poznata



Trpežno izdelane dežnike

in najelegant-
ljivo dobrega
izberi priporoča
nizkej ceni
tvrdba

L. Mikusch

15 Mestni trg v Ljubljani Mestni trg 15.

Naročila na **kostumne solnčnike**, **popravila** in **preoblačenja solnčnikov** in **dežnikov** izvršujejo se najvestnejše in poceni. — Po pošti došla naročila sprejemajo in izvršujejo se točno proti povzetju.

☛ Razprodajalcem so natančno razvrščeni ceniki franko na razpolago. ☛

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino,

Mestni trg 10, LJUBLJANA, Mestni trg 10,

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinjskega in vsakovrstnega poljedelskega orodja, kovanje za okna in vrata, cementa itd., sploh vsega v to stroko spadajočega blaga. (6)

Fine vodne žage in pile,

za kojih dobroto se jamči, po najnižji ceni.

V letu 1838. v Trstu osnovana

c. kr. privileg

zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ,

katere

generalnega zastopa pisarne

so

na Dunaju

v družbini hiši, mesto, **Weihburggasse št. 4,**

in katero v vseh deželnih glavnih mestih in znamenitejših krajih

avstro-ogerske države

zastopajo generalni, glavni in okrajni zastopi,

zavaruje po najnižjih cenah proti

požaru, poškodbam pri prevažanju in po toči, dalje človeško življenje v raznih kombinacijah in proti zgubam pri najemnini vsled požara ali razpoka. (12-1)